

FOLKETINGETS EU-OPLYSNING

Christiansborg
1240 København K
telefon 3337 3337
fax 3337 3330
euopl@folketinget.dk
www.eu-oplysningen.dk

NR. 33

MAJ 2009

FOLKEAFSTEMNING OM ÆNDRING AF TRONFØLGELOVEN

Forslaget til ændring af tronfølge-loven indebærer, at der er ligestilling i arvefølgen til den danske trone, så det er regentens førstefødte, som arver tronen, uanset om det er en prins eller en prinsesse.

For at forslaget kan vedtages, skal et flertal af deltagerne i folkeafstemningen stemme for ændringen, og dette flertal skal udgøre mindst 40 pct. af det antal personer, som har stemmeret til folkeafstemningen.

Valg til Europa-Parlamentet juni 2009

Valg i Danmark – søndag den 7. juni 2009

Der er valg til Europa-Parlamentet den 4.-7. juni 2009. Ca. 375 mio. borgere i de 27 EU-lande har stemmeret og skal i løbet af fire dage vælge 736 medlemmer til Europa-Parlamentet. Valget afholdes på forskellige dage i EU-landene og efter landenes egne valgregler.

Valget i Danmark afholdes søndag den 7. juni 2009, og vi skal i Danmark vælge 13 medlemmer til Europa-Parlamentet. Den 7. juni er der også folkeafstemning om ændring af tronfølge-loven i Danmark.

Hvad laver Europa-Parlamentet?

Europa-Parlamentet har tre hovedopgaver:

- at deltage i EU's lovgivningsproces
- at vedtage EU's budget
- at kontrollere Kommissionen

Lovgivning

Oprindeligt var det EU-landenes ministre, som vedtog EU's lovgivning på møder i den EU-institution, der kaldes for Ministerrådet eller bare Rådet. I dag har Europa-Parlamentet også stor indflydelse på EU's lovgivning.

Det skyldes bl.a., at en stor del af EU's lovgivning skal vedtages efter en procedure, hvor Europa-Parlamentet og Ministerrådet skal være enige, før der kan vedtages ny lovgivning. Proceduren kaldes den fælles beslutningsprocedure og anvendes for eksempel på lovgivning om miljø, transport, beskæftigelse og det centrale område - EU's indre marked.

Budget

Europa-Parlamentet har også stor indflydelse på EU's budget, da Parlamentet hvert år sammen med Rådet skal vedtage det kommende års EU-budget. Hvis Parlamentet ikke er enig med EU-landenes finansministre om, hvordan udgifterne skal fordeles, kan Parlamentet forkaste budgettet. Det er sket to gange.

Europa-Parlamentet skal også hvert år tage stilling til, om det vil godkende regnskabet for tidligere år. Det er sjældent, at regnskabet ikke godkendes, men det er sket et par gange.

Demokratisk kontrol

En anden af Europa-Parlamentets hovedopgaver er at kontrollere Kommissionen, der har en central rolle i EU's beslutningsprocesser. Det er Kommissionen, som fremlægger forslag til EU-lovgivning. Derudover har Kommissionen ansvar for at forvalte EU's budget og skal desuden holde øje med, at EU-landene overholder EU's regler.

Godkendelse af Kommissionen

Kommissionens politiske ledelse består af 27 kommissærer - én fra hvert EU-land. Kommissærerne har ansvar for hver deres politikområde - f.eks. miljø, landbrug eller forbrugerbeskyttelse m.m. EU-landene udpeger kommissærerne, men Europa-Parlamentet skal godkende Kommissionen og har derfor indflydelse på, hvem der bliver kommissær.

F.eks. var Parlamentet i 2004 meget kritisk over for nogle af de personer, som var indstillet til at blive kommissærer. Inden Parlamentet skulle

VIDSTE DU?

... at stemmeprocenten ved det danske valg til Europa-Parlamentet i 2004 var 47,9 pct. EU-gennemsnittet var 45,7 pct. Ved folketingsvalget i november 2007 var valgdeltagelsen 86,6 pct.

NI PARTIER OG BEVÆGELSER OPSTILLER KANDIDATER TIL DETTE VALG:

Socialdemokratiet (liste A)
Det Radikale Venstre (liste B)
Det Konservative Folkeparti (liste C)
Socialistisk Folkeparti (liste F)
Liberal Alliance (liste I)
JuniBevægelsen (liste J)
Folkebevægelsen mod EU (liste N)
Dansk Folkeparti (liste O)
Venstre (liste V)

VIDSTE DU?

... at valget i 2009 er det syvende direkte valg til Europa-Parlamentet. Det første direkte valg til Europa-Parlamentet fandt sted i 1979. Der er valg til Europa-Parlamentet hvert femte år.

POLITISKE GRUPPER 2004-2009

- Gruppen for Det Europæiske Folkeparti (Kristelige Demokrater) og De Europæiske Demokrater
- De Europæiske Socialdemokraters Gruppe
- Gruppen Alliancen af Liberale og Demokrater for Europa
- Gruppen De Grønne/Den Europæiske Fri Alliance
- Den Europæiske Venstrefløj's Fællesgruppe/Nordisk Grønne Venstre
- Gruppen for Selvstændighed og Demokrati
- Gruppen Union for Nationernes Europa

stemme om at godkende Kommissionen, trak Kommissionens formand dog sit forslag til Kommission tilbage. Herefter præsenterede han et nyt hold kommissærer, som Parlamentet godkendte.

Mistillidsvotum til Kommissionen

Parlamentet har også mulighed for at tvinge den samlede Kommission til at gå af ved at vedtage et såkaldt mistillidsvotum. Det er ikke sket endnu, men alene truslen om et mistillidsvotum virker også. F.eks. valgte Kommissionen at trække sig i 1999, da der var udsigt til, at Parlamentet ville vedtage et mistillidsvotum mod Kommissionen på grund af rod i regnskaberne m.m.

Hvem kan stemme?

Du kan stemme til valget til Europa-Parlamentet i Danmark, hvis du den 7. juni 2009 har:

- valgret til Folketinget, eller
- er dansk statsborger, har fast bopæl i et andet EU-land og er 18 år, eller
- er statsborger i et andet EU-land, har fast bopæl i Danmark og er 18 år.

Kun én stemme og optagelse på valglisten

Danske statsborgere, der har fast bopæl i et andet EU-land og er over 18 år, kan vælge, om de vil stemme i det land, de bor i, eller i Danmark. Omvendt kan statsborgere fra andre EU-lande med fast bopæl i Danmark også vælge, om de vil stemme her, eller i det land, som de har statsborgerskab i. Det er dog kun muligt at stemme én gang i ét land.

For at stemme i Danmark, skal man desuden være optaget på valglisten, som er en liste over personer, som har ret til at stemme til et valg. Umyndiggjorte personer har ikke valgret.

Fast bopæl i lande uden for EU - herunder Færøerne og Grønland

Hvis man er EU-statsborger over 18 år med fast bopæl i et land uden for EU, har man imidlertid ikke stemmeret til Europa-Parlamentet.

Det betyder f.eks., at danske statsborgere med fast bopæl på enten Færøerne eller i Grønland ikke kan stemme til europaparlamentsvalget. De kan derimod godt stemme til folkeafstemningen om ændring af tronfølgeloven.

Hvem kan vælges?

I udgangspunktet har enhver, der har ret til at stemme til valget, også ret til at stille op til Europa-Parlamentet. Det er dog ikke muligt at stille op som løsgænger.

Partier eller politiske bevægelser, som seks uger inden valget har medlemmer i Folketinget eller Parlamentet, har automatisk ret til at opstille kandidater. Nye partier eller bevægelser, som vil stille op, skal senest otte uger inden valget have indsamlet et antal underskrifter, der svarer til 2 pct. af det antal vælgere, som stemte ved seneste folketingsvalg. Det svarer til 69.189 underskrifter ved dette valg.

Ingen dobbeltmandater

Et medlem af Europa-Parlamentet kan ikke samtidig være medlem af et nationalt parlament som f.eks. Folketinget. Oprindeligt var medlemmerne af Europa-Parlamentet udpeget af de nationale parlamenter og var medlemmer både af det nationale parlament og Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentets opgaver har dog udviklet sig, så det anses for vanskeligt at være medlem af to parlamenter på samme tid.

Med virkning fra valget i 2004 er det derfor ikke længere muligt at være medlem af Europa-Parlamentet og et nationalt parlament på samme tid. Det er heller ikke muligt at være medlem af en regering, at være kommissær eller medlem af en af de øvrige EU-institutioner samtidig med at man er medlem af Europa-Parlamentet.

Politiske grupper

Europa-Parlamentets medlemmer fordeler og organiserer sig i politiske grupper uafhængigt af, hvilke lande de er valgt i. Det afgørende er det politiske tilhørsforhold. Når det nyvalgte Europa-Parlament mødes for første gang den 14.-16. juli 2009, danner de nye medlemmer deres forskellige grupper.

Det vil kræve mindst 25 medlemmer, der er valgt i mindst syv EU-lande, at danne en selvstændig gruppe. I det nuværende Parlament er der syv forskellige politiske grupper samt et antal løsgængere.

Mere information – www.eu-oplysningen.dk

Hvis du vil vide mere, har Folketingets EU-Oplysning lavet en særlig hjemmeside om valget til Europa-Parlamentet. Her finder du mange flere informationer om valget, spørgsmål og svar om Europa-Parlamentet, link til de danske kandidater og ikke mindst en oversigt over debatarrangementer, som du har mulighed for at deltage i op til valget. Og så kan du teste din viden om Europa-Parlamentet i vores quiz.

Klik ind på EU-Oplysningens hjemmeside www.eu-oplysningen.dk eller bare www.euo.dk